

Uchwała nr XXI/168/2021
Rady Miejskiej w Ińsku
z dnia 28 stycznia 2021 roku

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz
Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Ińsko na lata 2021-2024**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713 z późn.zm.) w związku z art. 6 ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r. poz. 218 z późn. zm.) Rada Miejska w Ińsku uchwała, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Ińsko na lata 2021-2024 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Ińska.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 2021r.

**Przewodniczący Rady Miejskiej
w Ińsku**

inż. Włodzimierz Szafran

Uzasadnienie

Zgodnie z treścią art. 6 ust. 2 pkt1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie do zadań własnych gminy należy m. in. opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocyw rodzinie.

Mając zatem na uwadze zakres obowiązków spoczywających na gminie należało podjąć stosowną uchwałę w tym zakresie.

Załącznik
do Uchwały Nr XXI/168/2021
Rady Miejskiej w Ińsku
z dnia 28 stycznia 2021 roku

**GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE
ORAZ
OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE IŃSKO
NA LATA 2021-2024**

Ińsko, styczeń 2021

1. WPROWADZENIE

Na zagadnienie przemocy domowej można spojrzeć z wielu perspektyw, bowiem przemocą domową zajmuje się szereg dyscyplin naukowych, takich jak: psychologia, pedagogika, prawo, socjologia, polityka społeczna itp. Precyzyjne zdefiniowanie tego zjawiska nastrocza wielu problemów interpretacyjnych. Przemoc w rodzinie można oceniać w kategoriach prawnych, moralnych, psychologicznych i społecznych. Pomimo tego, iż przemoc w rodzinie jest problemem trudnym do zdiagnozowania, to zdaniem specjalistów - rozmiary i szkodliwość zjawisk związanych z przemocą w rodzinie wskazują, że jest to jeden ze szczególnie ważnych problemów społecznych w Polsce. Na potrzeby niniejszego Programu, najbardziej odpowiednią jest definicja przemocy zawarta w art. 2 pkt. 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, przemoc to: „*Jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób wymienionych w pkt. 1 (członek rodziny - osoba najbliższa w rozumieniu art. 115 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny, a także inna osoba wspólnie zamieszkująca lub gospodarująca), w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.*”

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, kształtującym jego osobowość, poglądy, system wartości. Rodzice czy opiekunowie są powinni być wzorem dla dzieci. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami oparte na miłości i zrozumieniu. Kiedy następuje dezorganizacja, rodzina nie jest w stanie realizować swoich podstawowych funkcji i zadań, role w rodzinie ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz z oczekiwaniami społecznymi. Przemoc domowa może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie i bez wątpienia należy zaklasyfikować ją do kategorii zachowań negatywnych o dużej szkodliwości społecznej.

Choć przemoc, agresja jako forma zachowań społecznych istniała od zarania dziejów we wszystkich kulturach i religiach, to właśnie obecnie obserwujemy zjawisko swoistego rozkwitu, eskalacji przemocy, a jednocześnie wzrastającego nią zainteresowania. Wyróżnia się cztery podstawowe rodzaje przemocy:

- Przemoc fizyczną, obejmującą działania bezpośrednie, które wyrządzają ból i cierpienie fizyczne.
- Przemoc psychiczną, która jest bezpośrednim działaniem krzywdzącym, wykorzystującym mechanizm procesów psychologicznych.
- Przemoc seksualną, działającą w obszarze zachowań seksualnych, naruszającą intymność pożycia.
- Przemoc ekonomiczną, dotyczącą warunków materialnych, która opiera się na uzależnieniu ofiary od statusu materialnego sprawcy.

Każdej z wymienionych rodzajów przemocy towarzyszą charakterystyczne jej formy.

Rodzaje przemocy	Formy przemocy
przemoc fizyczna	popychanie, odpychanie, obezwładnianie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką, pięściami, bicie przedmiotami, parzenie, polewanie żrącymi substancjami, używanie broni, ograniczanie dostępu do pożywienia, nieudzielanie koniecznej pomocy
przemoc psychiczna	poniżanie, naśmiewanie się z poglądów, pochodzenia, religii, stała krytyka, wmawianie chorób psychicznych, kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi osobami, wymuszanie i domaganie się posłuszeństwa, upokarzanie, zawstydzanie, szantażowanie, stosowanie gróźb
przemoc seksualna	sadystyczne formy współżycia seksualnego, wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych praktyk seksualnych, wymuszanie seksu z osobami trzecimi, krytyka zachowań seksualnych
przemoc ekonomiczna	niezaspakajanie materialnych potrzeb rodziny, odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zawodowej, zmuszanie do pracy bez wynagrodzenia

PODSTAWY PRAWNE

- 1) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie
- 2) Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej
- 3) Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi
- 4) Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”
- 5) Uchwała Nr 271/13 Rady Miejskiej w Ińsku z dnia 25 września 2013r. w sprawie przyjęcia Regulaminu Zespołu Interdyscyplinarnego, trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania.

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz ustawy z dnia 9 czerwca 2011 o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej do zadań własnych gminy w tym zakresie należy w szczególności:

1. Tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
2. Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
3. Opracowanie i realizacja programów ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
4. Prowadzenie gminnych ośrodków wsparcia.

Niniejszy Program wpisuje się w realizację m.in. Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020, Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Ińsko na lata 2019-2023. Program został opracowany w Ośrodku Pomocy Społecznej w Ińsku.

2. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE IŃSKO

Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie w gminie Ińsko została oparta na badaniu i analizie źródeł zastanych, monitoringu i sprawozdań.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Ińsku udzielał wsparcia rodzinom przebywającym w nich osobom z powodu przemocy w rodzinie oraz alkoholizmu, który niejednokrotnie prowadzi do wystąpienia tego pierwszego zjawiska. Zależność tę potwierdzają dane Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, według których do przemocy w rodzinie najczęściej dochodzi pod wpływem alkoholu. Otwarcie się na problem przemocy, jak również fakt rosnącego zainteresowania zjawiskiem przemocy, o którym szeroko dyskutują media, ułatwia tym osobom podjęcie działań zmierzających do poprawy własnej sytuacji. Osoby doznające przemocy coraz chętniej korzystają z uczestnictwa w grupach roboczych, poradnictwa psychologicznego i prawnego.

Dane statystyczne Zespołu Interdyscyplinarnego za lata 2018 – 2020:

L.p.	„Niebieskie Karty”	2018r.	2019r.	2020r.
1.	Liczba ogółem sporządzonych Niebieskich Kart	14	16	13
2.	Liczba sporządzonych Niebieskich Kart przez pracowników socjalnych z OPS	1	2	2
3.	Liczba sporządzonych Niebieskich Kart przez Policję	12	13	11
4.	Liczba sporządzonych Niebieskich Kart przez placówki oświatowe.	1	1	0
5.	Liczba posiedzeń grup roboczych	20	26	21
6.	Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego	3	4	3
7.	Liczba osób korzystających z konsultacji psychologicznych	5	4	0

Źródło: opracowanie własne Zespołu Interdyscyplinarnego.

3. ZASOBY UMOŻLIWIAJĄCE PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE IŃSKO

Zasobami umożliwiającymi przeciwdziałanie przemocy w rodzinie określa się instytucje i organizacje znajdujące się na terenie gminy lub obejmujące swoim zasięgiem działania jej mieszkańców, które prowadzą działalność na rzecz ofiar i sprawców ww. zjawiska. Podejmowane przez gminę działania mają na celu:

- zmniejszenie rozmiarów zjawiska przemocy w rodzinie,
- zwiększenie skuteczności i dostępności pomocy (psychologicznej, prawnej, terapeutycznej, socjalnej) dla osób doświadczających przemocy w rodzinie,
- zwiększenie skuteczności i powstrzymanie sprawców przemocy od zachowań agresywnych i społecznie nieakceptowalnych.

Podmioty świadczące wsparcie dla mieszkańców z gminy Ińsko:

- Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Ińsku,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Ińsku,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Stargardzie,
- Komenda Powiatowa Policji w Stargardzie, Posterunek Policji w Ińsku,
- Wydział Rodzinny i Nieletnich Sądu Rejonowego w Stargardzie,
- Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Stargardzie,

4. CELE PROGRAMU

CEL GŁÓWNY - Zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w Gminie Ińsko.

CEL SZCZEGÓŁOWY NR 1 - Zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Działania:

- Prowadzenie lokalnych kampanii społecznych, które obalają mity i stereotypy na temat przemocy w rodzinie usprawiedliwiające jej stosowanie.
- Współpraca z kościołami i związkami wyznaniowymi z terenu gminy Ińsko w celu wprowadzenia elementów edukacji na temat zjawiska przemocy w rodzinie w ramach działania poradni, nauk prowadzonych przez te kościoły i związki wyznaniowe lub do programów nauk przedmażeńskich.
- Prowadzenie poradnictwa, w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych, alternatywnych wobec stosowania przemocy, metod i kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie.
- Realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

CEL SZCZEGÓŁOWY NR 2 - Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

Działania:

- Nawiązywanie i wzmacnianie współpracy pomiędzy instytucjami rządowymi i samorządowymi oraz organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie (zlecane lub wspólnie realizowane projekty).
- Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości form uzyskania m. in. pomocy medycznej, psychologicznej, prawnej, socjalnej, zawodowej i rodzinnej.

- Organizowanie dla osób doświadczających przemocy w rodzinie poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego.
- Zapewnienie bezpieczeństwa krzywdzonym dzieciom w trybie art. 12 a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

W ramach zwiększenia dostępności pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych, współuzależnionych od alkoholu oraz osób doświadczających przemocy i uwikłanych w przemoc z terenu gminy powinno się powołać Punkt Interwencji Kryzysowej, który zapewni specjalistów: superwizora z obszaru przeciwdziałania przemocy w rodzinie, terapeutę. Osoby uzależnione zgłaszające się do Punktu otrzymają wówczas porady informacyjne o możliwościach podejmowania profesjonalnej terapii, będą motywowane do podjęcia leczenia itp.

CEL SZCZEGÓŁOWY NR 3 - Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

Działania:

- Rozpowszechnianie otrzymywanych z powiatu informatorów o instytucjach rządowych i samorządowych, podmiotów oraz organizacji pozarządowych, które realizują oferty dla osób stosujących przemoc w rodzinie, a w szczególności realizujących programy korekcyjno – edukacyjne.
- Stosowanie procedury „Niebieska Karta”.
- Aktywność i współdziałanie oraz wymiana informacji pomiędzy służbami w zakresie monitoringu zachowań osób uprzednio skazanych za stosowanie przemocy w rodzinie (przekazywanie przez pracowników socjalnych organom ścigania i wymiaru sprawiedliwości informacji o ponownym stosowaniu przemocy w rodzinie przez osoby uprzednio skazane za tego rodzaju przemoc).

CEL SZCZEGÓŁOWY NR 4 - Zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług

- Wdrożenie systemu wsparcia dla osób pracujących bezpośrednio z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie i z osobami stosującymi przemoc, w formie m.in. superwizji, coachingu, grup wsparcia.

5. MONITOROWANIE I SPOSÓB REALIZACJI PROGRAMU

Realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Ińsko przewidziana jest na lata 2021-2024. Dla realnej oceny funkcjonowania dokumentu konieczny jest zestaw wskaźników. Wśród istniejących najbardziej adekwatne będą:

- dane statystyczne na temat przestępczości związanej z przemocą w rodzinie,
- liczba spotkań zespołu monitorującego zjawisko przemocy w rodzinie,
- liczba rodzin wspomaganych z systemu pomocy społecznej z powodu problemu przemocy w rodzinie,
- liczba porad udzielonych ofiarom przemocy,
- liczba sprawców przemocy objętych działaniami terapeutycznymi,
- liczba realizowanych programów, organizowanych akcji i spotkań informacyjnych oraz liczba ich uczestników,
- liczba osób, członków Zespołu Interdyscyplinarnego przeszkolonych i wyedukowanych.

Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu przygotowuje Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przemocy i przedstawia Burmistrzowi i Radzie Miejskiej w Ińsku w ostatnim kwartale funkcjonowania programu.

Środki finansowe na realizację programu pochodzą ze źródeł własnych samorządu gminnego oraz ze źródeł zewnętrznych.